

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursului depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea actului administrativ individual,

împotriva hotărârii din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 3ra-885/24
NR. PIGD 2-24121770-01-3ra-01112024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurenților cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a deciziei contestate.

Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Sîrbu, A. Braga, G. Dașchevici

2 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 28 octombrie 2024, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova depus acțiune în contencios administrativ către Comisia Electorală Centrală, solicitând anularea pct. 5 și 6 al Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3145 din 25 octombrie 2024 cu privire la supravegherea finanțării activității participanților la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 la situația din 21 octombrie 2024 și finală, din 23 octombrie 2024.

2. În motivarea a invocat că, la 25 octombrie 2024 Comisia Electorală Centrală a aprobat hotărârea CEC-nr. 3145.

3. Potrivit părții dispozitive ale hotărârii, Comisia a decis următoarele: „pct.5, se aplică sancțiunea sub formă de avertisment Partidului Comuniștilor din Republica Moldova, în conformitate cu art. 102 alin. (2) lit. a) din Codul electoral, pentru nerespectarea prevederilor art. 56 alin. (9) și 58 alin. (2) din același cod, pct. 63 și 68 din regulament și pct. 31 lit. d) din Regulamentul cu privire la statutul și activitatea reprezentanților concurenților electorali, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 1129/2023.

4. Pct.6, se aplică sancțiunea complementară sub formă de lipsire de alocații de la bugetul de stat Partidului Comuniștilor din Republica Moldova pentru o perioadă de 2 luni, începând cu luna martie a anului 2025, în conformitate cu art. 102 alin. (4) din Codul electoral, pentru nerespectarea prevederilor art. 56 alin. (9) și 58 alin. (2) din același cod, pct. 63 și 68 din regulament și pct. 31 lit. d) din Regulamentul cu privire la statutul și activitatea reprezentanților concurenților electorali, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 1129/2023.”

5. Reclamantul a invocat că, actul administrativ contestat are ca destinatar Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, a cărui drepturi sunt afectate prin privarea de dreptul de a primi alocații bugetare pe un termen de 2 luni, fapt care afectează dreptul fundamental la alegeri libere și dreptul de asociere.

6. Reclamantul consideră că, concluziile și alegațiile Comisiei Electorale Centrale sunt ilegale și neîntemeiate, iar actul administrativ contestat încalcă flagrant drepturile fundamentale la dreptul la alegeri libere și dreptul la asociere.

7. Cu referire la concluziile Comisiei Electorale Centrale din hotărârea contestată susține că, pârâtul a aplicat eronat norma legală de sintagma „Comisia aplică partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 2 luni până la un an, doar în cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea campaniei electorale”, sau în cazul dat partidul a fost sancționat dublu pentru aceleași acțiuni.

8. Prima dată, prin aplicarea “avertismentului” și a doua oară prin „lipsirea de alocații de la bugetul de stat”.

9. În cazul dat, concluzia că sancțiunea complementară este mai dură decât sancțiunea de bază.

10. Reclamantul a susținut că, actul administrativ contestat, este contrar prevederilor art.118 Cod administrativ, nefiind suficient de motivat. Or, motivarea trebuie să justifice prin forța logicii, raționamentelor, probelor și normelor de drept, toate elementele care compun legalitatea actului administrativ, însă, la caz această exigență lipsește.

11. Astfel, hotărârea CEC nu este motivată și nu este suficient de certă, fiind contrară art. 119 alin. (1) Codul administrativ.

12. Actul administrativ contestat nu este motivat referitor la temeiurile de fapt privind aplicarea sancțiunii complementare sub formă de lipsire de alocații de la bugetul de stat, prin urmare constituie un act administrativ individual ilegal.

13. Reclamantul a indicat că, în cazul în care prevederile art. 102 din Codul electoral din start stabilesc într-o manieră discreționară dreptul autorității publice de a decide care sancțiune să fie aplicată, măsura oficială întreprinsă de CEC demonstrează exercitarea dreptului discreționar cu încălcarea prevederilor art. 137 Cod administrativ.

14. Din acest punct de vedere, constatările autorității electorale, contravin art. 21 alin. (3) și 29 din Codul administrativ.

15. Scopul legitim urmărit de către autoritatea pârâtă prin emiterea/întocmirea actului administrativ, nu doar că nu este motivat, dar nici rezonabil.

16. Din acțiunile CEC se deduce caracterul abuziv la aplicarea normelor restrictive față de concurenții electorali, or, prin hotărârea CEC nr. 3128 din 19 octombrie 2024, Comisia a mai aplicat față de Partidului Comunistilor din Republica Moldova sancțiunea cu privire la „lipsirea de alocații de la bugetul de stat, pentru o perioadă de 4 luni”.

17. Indică că, se observă caracterul disproporțional, prin care sunt aplicate normele restrictive de către organul electoral, or Comisia sub pretextul unei sancțiuni mai blânde în repetate rânduri pentru orice abatere în cadrul acestei campanii electorale a aplicat sancțiunea „avertisment”, care în consecință imediat genera o pedeapsă mai dură, care la rândul său considerabil afectează activitatea partidului și posibilitățile sale în participarea în condiții echitabile la viața politică și scrutinele electorale ulterioare.

18. În aceeași ordine de idei, subliniază faptul că, sancțiunile aplicate partidului sunt total disproporționale încălcărilor săvârșite, în cazul dat, partidul nu a folosit în campanie bani nedeclarați, ci doar mijloace financiare care din varii motive nu au fost declarate la data convenită.

19. Aceeași situație este și cu cheltuielile pentru reprezentanți, în cazul dat partidul nu a suportat careva cheltuieli legate de reprezentanți, ceea ce la rândul său nu contrazice nici pârâtul, iar reflectarea cheltuielilor estimative în rapoarte a lucrărilor de voluntariat este un moment formal.

20. Reclamantul a precizat că, chiar dacă organul electoral a prevăzut în normele sale, estimarea și introducerea unor astfel de cheltuieli în rapoarte, deși legea cu privire la voluntariat stabilește că desfășurarea voluntariatului exclude orice remunerare financiară sau materială din partea beneficiarului voluntariatului sau a instituției gazdă, cu excepția acoperirii cheltuielilor legate de realizarea activității (astfel de cheltuieli partidul nu a suportat), consideră că aplicarea unei sancțiuni atât de dure pentru o faptă pe care de fapt nu a comis-o, or partidul nu a omis să reflecte careva cheltuieli pe care le-a avut în realitate, ci doar nu a indicat în raport careva sume estimative, este într-un total lipsită de logică și sens.

21. Argumentează că, acei reprezentanți ai partidului din străinătate sunt cetățeni care locuiesc acolo și au acceptat să participe la monitorizarea procesului electoral din motive de responsabilitate civică. Nimeni nu a cerut și nu s-a achitat remunerare. Nu au fost întocmite contracte de voluntariat în scris. A fost o sinceră dorință a acestor persoane.

22. Mai mult ca atât, un număr mare de persoane au fost refuzate, neîntemeiat, de a fi înregistrate în calitate de reprezentanți.

23. Reclamantul până la final nu cunoștea cifra exactă de persoane admise la monitorizarea procesului electoral. În aceste condiții, este abuziv și ilegal de a sancționa reclamantul pentru presupusa nedeclarare formală a unei cifre virtuale pentru un număr imprecis de reprezentanți care au acceptat să ajute gratuit la transparența procesului electoral.

24. Prin adoptarea actului contestat ce prevede limitarea finanțării sunt incidente mai multe prevederi internaționale și constituționale care garantează anumite drepturi fundamentale.

25. Prin privarea de mijloace financiare pe o perioadă de timp pentru încălcări inexistente și abuziv, CEC limitează dreptul la asociere a PCRM, drept garantat de art. 11 al CEDO și art. 41 din Constituție.

26. Art.11 protejează asociațiile împotriva ingerințelor nejustificate ale statului, care implică, de regulă, refuzul înregistrării unei asociații sau dizolvarea unei asociații, dar pot lua și alte forme care împiedică o asociație să își desfășoare activitățile (de exemplu, prin inspecții sau restricții privind finanțarea) (a se vedea Yordanovi împotriva Bulgariei, 2020).

27. Mai menționează că, drepturile garantate ale participantului la procedura administrativă prevăzute la art. 50, 32 alin. (2), 83, 88 Cod administrativ, au fost grav încălcate de către autoritatea pârâtă.

28. Astfel, organul electoral, în procesul adoptării actului administrativ individual defavorabil contestat a omis unele principii ale examinării oricărei proceduri în fața unei autorități cu drept de decizie, producătoare de efecte juridice - principiul disponibilității și principiul egalității armelor, fiind elemente esențiale al dreptului la un proces echitabil.

29. Adoptarea unei hotărâri, fără a se lua în calcul argumentele prezentate de către reclamant, reprezintă un tratament discriminatoriu, inechitabil.

30. Chiar dacă prin actul administrativ unde se manifestă puterea discreționară se referă la aspectele care, într-un cadru legal, conferă autorității publice (CEC) o anumită libertate de decizie, acest lucru nu presupune în nici un caz devierea de la litera legii, or, decizia luată în mod discreționar, trebuie să fie una optimă, să corespundă finalității actului, sensului legislației în vigoare, principiilor generale ale dreptului intern și internațional, drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, deci să corespundă scopului urmărit, care alcătuiește esența „dreptului discreționar”, a cărui realizare se efectuează cu respectarea principiilor legalității, oportunității și a echității.

31. Respectiv, autoritatea pârâtă în cadrul puterii sale discreționare, având obligația de a explica de ce a adoptat o anumită conduită din mai multe posibile nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul legii.

32. Susține că, puterea discreționară nu trebuie confundată cu posibilitatea de a acționa arbitrar sau fără control, cum se pare că ar sugera-o utilizarea cuvântului discreționar.

33. Subsecvent, atunci când decizia administrativă nu respectă limitele exterioare pe care legea le stabilește puterii discreționare a administrației, intervine excesul de putere, motiv pentru care actul de constatare este ilegal.

34. În concluzie menționează că, CEC a aplicat prevederi irelevante și a adoptat un act neîntemeiat și ilegal, a demonstrat părtinire și abordare discreționară, a aplicat o sancțiune disproporționată, fiind încălcate în acest sens drepturile fundamentale la asociere și alegeri libere.

35. Prin hotărârea din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău acțiunea în contencios administrativ înaintată de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova către Comisia Electorală Centrală, cu privire la anularea pct. 5 și 6 al Hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3145 din 25 octombrie 2024 cu privire la supravegherea finanțării activității participanților la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024 la situația din 21 octombrie 2024 și finală, din 23 octombrie 2024, s-a respins, ca neîntemeiată.

36. În motivarea hotărârii, prima instanță a reținut că, prin hotărârea Comisiei nr. 2723 din 23 august 2024, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova a fost înregistrat în calitate de participant la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024, cu opțiunea „NU”.

37. Prin hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 2825 din 06 septembrie 2024, s-a confirmat doamna Kaminski Elena în calitate de persoană responsabilă de finanțe (trezorier) din partea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova pentru participarea la referendumul republican constituțional din 20 octombrie 2024.

38. Instanța de apel a reținut că temei de bază pentru respingerea acțiunii că, din conținutul raportului se atestă că, Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, a suportat cheltuieli în sumă totală de 10.953,50 lei, pentru retribuirea muncii (cheltuieli de personal), pentru producția și difuzarea de spoturi publicitare și cheltuieli de protocol, birotică și comision bancar. Soldul mijloacelor financiare la sfârșitul perioadei constituie 7,87 lei. Registrul privind persoanele care desfășoară activitatea de voluntariat conține cifra zero.

39. Astfel, deși veniturile din mijloace financiare în sumă de 2.760 lei din surse private au fost reflectate în raportul privind finanțarea campaniei electorale pentru situația din 21 octombrie 2024, din declarația nr. CEC-7/1245 privind mijloacele bănești în sumă totală de 2.760 lei, depuse în contul „Fond electoral” încă la data de 18 octombrie 2024, se atestă că aceasta a fost prezentată la Comisia Electorală Centrală abia la data de 22 octombrie 2024, fapt ce contravine dispozițiilor art. 56 alin. (9) Codul electoral, or mijloacele bănești pot fi utilizate numai după ce sunt declarate la Comisia Electorală Centrală. La acest capitol reclamantul nu a negat admiterea acestei abateri.

40. În acest context, instanța de apel a concluzionat că, potrivit hotărârii Comisiei Electorale Centrale nr. 3023 din 08 octombrie 2024, Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova anterior nu a prezentat Comisiei Electorale Centrale declarația privind mijloacele bănești în mărime de 285.500 lei și 10.000 lei, depuse în contul cu mențiunea „Fond electoral” pe 18 septembrie 2024 și, respectiv, 23 septembrie 2024, fiind atenționat în acest sens asupra necesității de a respecta prevederile art. 56 alin. (9) din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 63 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 1185/2023, asupra obligației de a utiliza mijloacele financiare depuse în contul cu mențiunea „Fond electoral” doar după declararea acestora la Comisia Electorală Centrală și s-a somat să prezinte, până la ora 17:00 a zilei de 10 octombrie 2024, declarațiile privind mijloacele bănești în mărime de 285.500 lei și 10.000 lei, depuse în contul cu mențiunea „Fond electoral” pe 18 septembrie 2024 și, respectiv, 23 septembrie 2024. Declarațiile privind mijloacele bănești în mărime de 285.500 lei și 10.000 lei, depuse în contul cu mențiunea „Fond electoral” pe 18 septembrie 2024 și, respectiv, 23 septembrie 2024, au fost depuse la Comisia Electorală Centrală la data de 08 octombrie 2024.

41. Astfel, instanța de apel a relatat că prin Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3066 din 12 octombrie 2024, s-a aplicat sancțiunea sub formă de avertisment Partidului Comuniștilor din Republica Moldova pentru nerespectarea prevederilor art. 56 alin. (9) din Codul electoral nr. 325/2022 și pct. 63 din Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale, aprobat prin hotărârea Comisiei nr. 1185/2023, și anume pentru faptul prezentării tardive al declarațiile privind mijloacele bănești în mărime de 195.000 lei și 40.000 lei, depuse în contul cu mențiunea „Fond electoral” pe 25 și, respectiv, 26 septembrie 2024.

42. Prin declarația privind mijloacele bănești depuse în contul „Fond electoral” nr. CEC-7/1053 din 15 octombrie 2024, se atestă că la data de 11 octombrie 2024 în contul cu mențiunea „Fond electoral” al Partidului Comuniștilor al Republicii Moldova fost depusă suma de 10.500 lei.

43. În cadrul examinării cauze s-a stabilit că, hotărârile enumerate denotă caracterul repetat al încălcărilor admise de reclamantul Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova, hotărârile respective produc efecte juridice, nefiind anulate.

44. Se menționează că, Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova nu a indicat niciun temei, care ar justifica prezentarea tardivă al declarației nr. CEC-7/1245 din 22.10.2024, însă a invocat doar niște temeuri formale, care nu pot fi apreciate de către instanța de judecată drept motive întemeiate ce să justifice anularea actului administrativ contestat – Hotărârea Comisiei Electorale Centrale nr. 3145 din 25 octombrie 2024.

45. Cu referire la sancțiunea complementară aplicată în privința Partidului Comuniștilor al Republicii Moldova prin pct. 6 al Hotărârii nr. 3145 din 25 octombrie 2024, prin care partidul a fost lipsit de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de 2 luni, începând cu luna martie a anului 2025, precum și alegațiile reclamantului cu privire la nemotivarea hotărârii și nu este certă, precum și sancțiunea dată este una disproporționată, instanța de apel a relatat că; abaterile admise de către reclamantul Partidul Comuniștilor al Republicii Moldova, care nicidecum nu au fost negate de către reclamant, afectează per general integritatea procesului electoral, iar aplicarea măsurii restrictive privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat în contextul stabilirii unor abateri repetate, reprezintă o măsură adecvată, care va asigura respectarea exigențelor legale și va descuraja un comportament necorespunzător.

46. În acest context, instanța de apel a concluzionat că condițiile cu privire la aplicarea sancțiunii complementare sunt întrunite, or după cum a fost stabilit supra, reclamantul a admis încălcările constatate supra, iar autoritatea publică la stabilirea acestei sancțiuni și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege, cu respectarea principiului proporționalității, stabilind sancțiunea complementară minimă ce putea fi prevăzută la art. 102 alin. (4) Codul electoral.

47. Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 01 noiembrie 2024, Partidului Comuniștilor al Republicii Moldova a depus recurs, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii din 29 octombrie 2024 a Curții de Apel Chișinău, pronunțarea unei noi decizii de admitere a cererii de chemare în judecată.

48. În susținerea recursului recurentul a invocat că soluția și argumentele instanței de fond sunt neîntemeiate și adoptate-în contradicție cu circumstanțele cauzei.

49. Instanța de apel examinat cazul în esența sa, în spiritul standardelor internaționale în materie de alegeri libere și neafectarea dreptului de a fi ales.

50. Prin respingerea acțiuni și neelucidarea gravelor încălcări electorale sunt încălcate drepturile fundamentale la alegeri libere, este restrâns dreptul fundamental de asociere, este restrâns grav dreptul la libera exprimare, este discriminat în raport cu alți potențiali concurenți electorali, nu i se asigură condiții echitabile la o campanie electorală și în conformitate cu principiile constituționale și Codul electoral.

51. Examinând cauza instanța a acceptat necondiționat poziția pârâtului, a ignorat prevederile legale exprese, a interpretat și aplicat arbitrar norma legală, nu luat în calcul argumentele reclamantului și nici jurisprudența CEDO în cazuri similare. Nu verificat problemele esențiale ale cauzei.

52. Instanța nu a verificat cum autoritatea pârâtă și-a realizat dreptul discreționar în activitatea sa. A fost ignorat faptul că intimatul și-a depășit grav competența legală, a ignorat procedurile administrative, a încălcat principiile uni proces echitabil. Instanța a ignorat analiza scopului acordat de lege și proporționalitatea sancțiunii.

53. De asemenea, nu a dat apreciere multiplelor argumente de fapt și de drept ale recurentului și a ignorat argumentul recurentului cu privire la aplicarea dublă a aceleași categorie de sancțiune — lipsirea de alocații pentru încălcări diferite, fără a parcurge treptat alte sancțiuni mai blânde.

54. În susținerea recursului a invocat că, hotărârea nu este suficient de motivată.

55. Consideră că, instanța nu au examinat probele necesare pentru a da o apreciere completă și justă. Circumstanțele descrise în acțiune nu au fost apreciate corect, deși această analiză trebuia să aibă loc prin prisma art. 3 și 29 din Codul administrativ și anume a scopului urmărit și a proporționalității emiterii actului administrativ contestat. Astfel, instanța de fond, nu a cercetat pe deplin starea de fapt, prin care a neglijat prevederile art. 219 și 238 alin. (2) din Codul administrativ.

56. Recurentul a susținut că instanța de fond nu a verificat problemele esențiale ale cauzei, nu a verificat cum autoritatea pârâtă și-a realizat dreptul discreționar în activitatea sa. A ignorat faptul că intimatul și-a depășit grav competența legală, a ignorat procedurile administrative, a încălcat principiile uni proces echitabil, a ignorat analiza scopului acordat de lege și

proportionalitatea sancțiunii. Consideră că instanța de fond a examinat formal cauza, nu a cercetat pe deplin starea de fapt a speței și nu a dat un răspuns explicit tuturor problemelor de drept ridicate de către participanții la proces în fața instanței de judecată.

57. A concluzionat recurentul că, instanța de judecată este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele. Proba este declarată ca fiind veridică dacă instanța constată prin cercetare și comparare cu alte probe că datele pe care le conține corespund realității.

58. Recurentul susține că, decizia instanței de fond nu conține o apreciere, ce ar determina definitiv și incontestabil certitudinea adoptării soluției la care s-a ajuns, respectiv este emisă cu interpretare și aplicare greșită a legii și crearea unei jurisprudențe contradictorii.

59. În opinia recurentului, la adoptarea actului administrativ individual defavorabil contestat, organul electoral a omis unele principii ale examinării oricărei proceduri în fața unei autorități cu drept de decizie, producătoare de efecte juridice - principiul disponibilității și principiul egalității armelor, fiind elemente esențiale al dreptului la un proces echitabil, adoptarea unei hotărâri, fără a se lua în calcul argumentele prezentate de către reclamant, reprezintă un tratament discriminatoriu, inequitabil.

60. Autoritatea pârâtă în cadrul puterii sale discreționare, având obligația de a explica de ce a adoptat o anumită conduită din mai multe posibile nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul legii.

61. Recurentul a susținut că, argumentele pe care le consideră importante și necesare de a fi elucidate de instanța de recurs, sunt constatarea ilegalității actului administrativ emis de către intimat.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

62. Art. 95 alin. (1) din Codul electoral:

„În perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.”

63. Art. 95 alin. (8) din Codul electoral:

„Înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).”

64. Art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ:

„Recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.”

65. Art. 246 alin. (1) din Codul administrativ:

„Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.”

66. Art. 246 alin. (1) lit. h) din Codul administrativ:

„recursul se declară inadmisibil în special când este vădit neîntemeiat.

MOTIVAREA INSTANȚEI

67. Referitor la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că, hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 29 octombrie 2024, și conform extrasului din poșta electronică a Curții de Apel Chișinău, hotărârea motivată a fost notificată recurentului la data de 30 octombrie 2024 (f.d. 47).

68. În asemenea circumstanțe Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

69. La data de 01 noiembrie 2024, Comisia Electorală Centrală a depus referință la cererea de recurs declarată de Partidul Comuniștilor din

Republica Moldova, prin care a solicitat declararea recursului inadmisibil, deoarece nu îndeplinește condițiile de admisibilitate a recursului.

70. Din analiza prevederilor art. 245¹ – 246 din Codul administrativ, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

71. În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

72. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recursul declarat de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta ar fi arbitrară sau că s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova, conțin obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate minuțios de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

73. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 §1 al Convenției.

74. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

75. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretării și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

76. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

77. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicite admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea

procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Partidul Comuniștilor din Republica Moldova.

78. Ținând cont de cele expuse și în temeiul art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și 246 alin.(1) lit. h) din Codul administrativ

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul depus de către Partidul Comuniștilor din Republica Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc